

Första skörden 2023

I juni skickade Ålands Hushållningssällskap och Ålands Producentförbund ut en enkät för att samla information om **årets första skörd**. Det här gjordes för att få en uppfattning om skörden då torkan såg ut att bli svår. Ambitionen är nu att följa totala vallskördarna från år till år för att kunna jämföra och uppskatta fodersituationen från år till år.

Enligt enkätens resultat var 58 % av skördemängden dålig eller mycket dålig. Dock var det ingen producent alls som svarade att skörden var mycket bra. Första skörden började den 4 juni och pågick till den 24 juni som senast.

Produktionsinriktningarna som besvarade enkäten var till största del nötproducenter (63 %) och resterande del var får- eller hästhållning som stod för 37 %.

Kommentarer från enkäten:

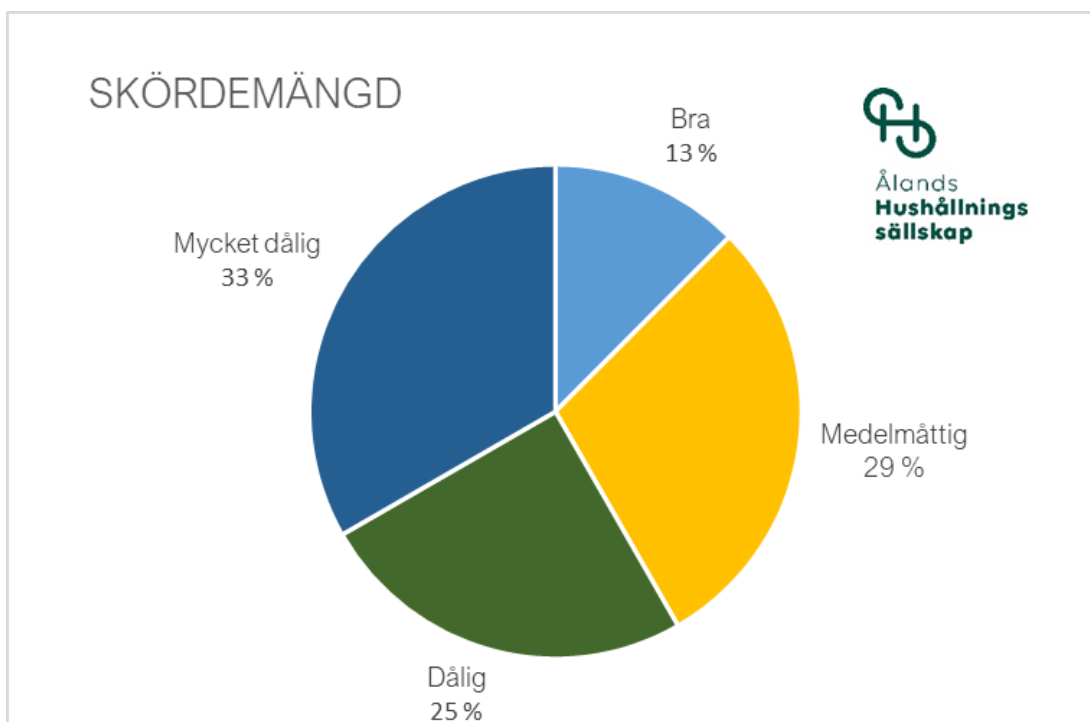
“Vallarna har svårt att komma igång igen pga torkan. De vallar med hykor och lusern i sig har tagit sig skapligt. De vallar med mer traditionell blandning har i stort sett vissnat bort.”

“Vi behöver börja koncentrera oss på etablering av vallar för det är mycket utmanande i dessa torra förhållanden.”

“Kall vår gjorde gräset segt från start. Även en frostnatt där det gulnade i topparna, sedan för lite vatten.”

“Sämre än 2018”

“Katastrof”

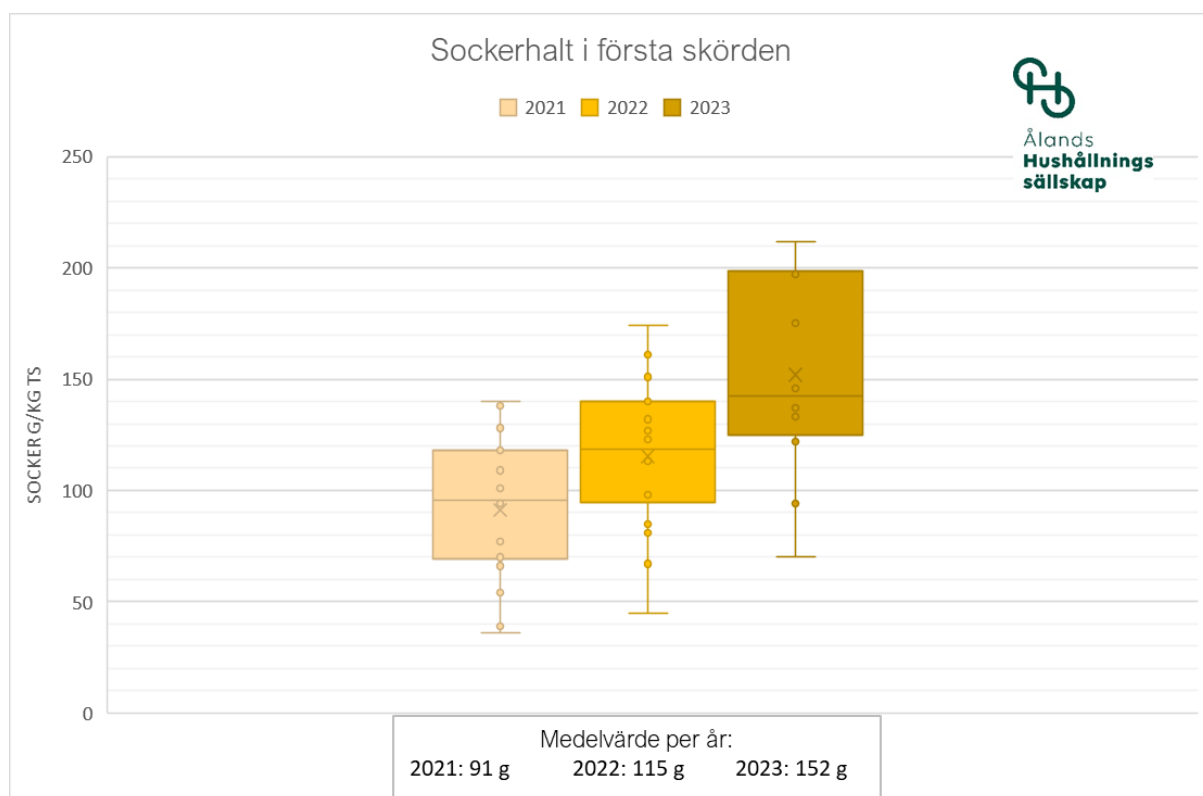

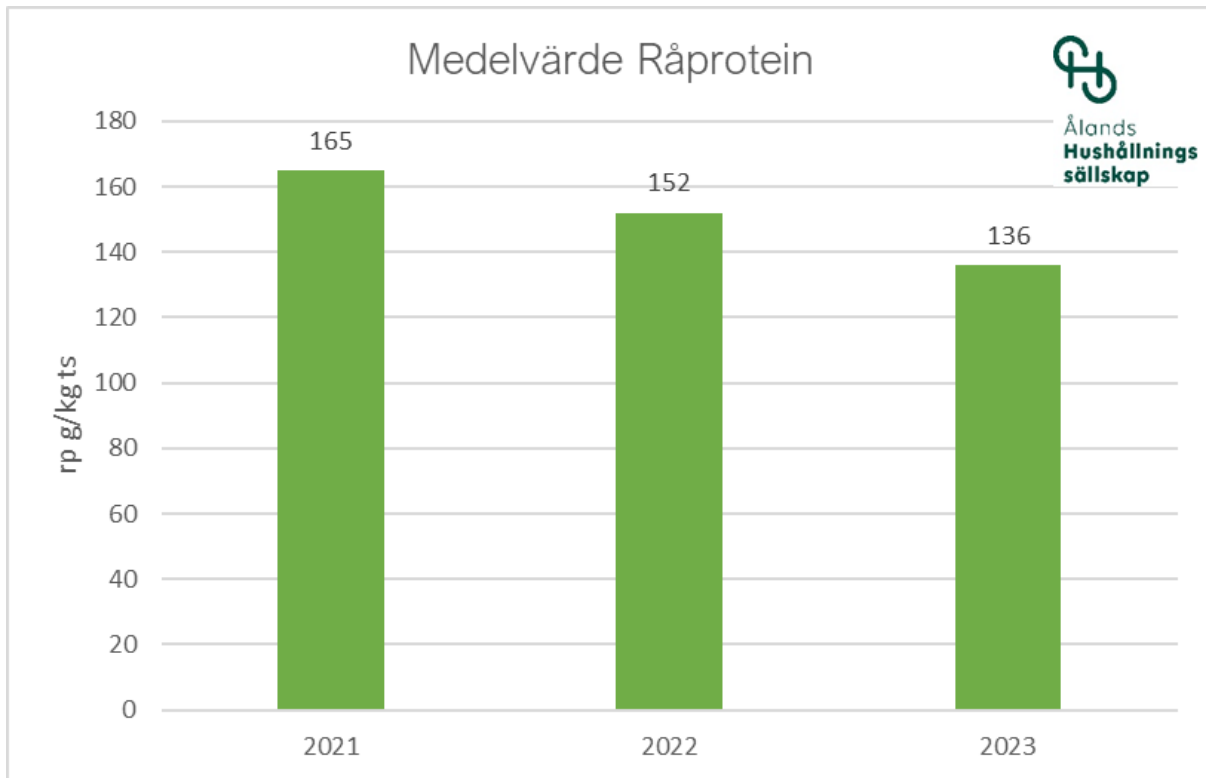
Möjlig avvikelse i vallens kvalitet

Vi har börjat få in analyserna för första skörden och hittills kan vi notera skillnader i sockerhalten och till viss del även för råproteinet. Sockerhalten är generellt hög i år jämfört med 2022: medelvärdet i år är 153 g socker/g kg ts jämfört med 2022 då medelvärdet var 115 g/kg ts.

Medelvärdet för råproteinet är hittills lite lägre än fjolåret. Detta kan dock inte säkerställas ännu, eftersom vi behöver fler provsvar för att få ett tillförlitligt medelvärde. Utöver detta så är det hittills inga märkbara skillnader i kvaliteten från andra år.

Sockerhalten i vallfodret är en viktig faktor att ta hänsyn till vid utfodring av hästar som har vissa störningar i ämnesomsättningen, medan idisslare brukar klara variationerna bra. Rekommendationen för hästar är ett grovfoder med mindre än 10 % (100 gram per kg torrs substans) sockerinhåll. Det kan alltså vara viktigare än tidigare att analysera grovfodret i år.

Rådgivarnas kommentarer

Höga sockerhalter kan bero på flera olika faktorer: vallens artsammansättning, skördetidpunkt, väderlek och gödsling. Gräs innehåller mera socker än till exempel klöver och engelskt rajgräs innehåller normalt mera socker än exempelvis hudäxing.

Gräs som skördas på morgonen har normalt lägre sockerhalt än gräs som skördas på kvällen. Sockret bildas i växten huvudsakligen under dagen och förbrukas delvis i växten för att driva andra processer under natten. Om det är varmt och mycket solsken under dagen och kallt på natten, medför detta att växten inte förbrukar sockret under natten och sockerhalten förblir därför hög under nästa dag.

En alltför låg kvävegödsling kan också medföra ett högt sockerinnehåll. Eftersom sockret bildas på dagen och proteinbildningen, som sker med hjälp av sockret och bl.a. kväve, sker på natten förblir sockret oförbrukat om kväve saknas. Även andra näringsbrister kan ha samma effekt.

Det var soligt och svala nätter under tidsperioden innan första vallen skördades. Detta är troligtvis den faktor som mest, i kombination med torkan, har påverkat sockerhalten i årets första vallskörd. Sockerhalten är dock svår att styra och det enda producenten kan göra åt saken är att vara noga med att ta analyser på grovfodret och anpassa foderstaten därefter.